

Standardy ochrony małoletnich
W Zespole Placówek Opiekuńczo-wychowawczych „Dziecięcy Dom”
(zwane dalej „Standardami ochrony małoletnich”)

Preambuła

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez personel Zespołu Placówek Opiekuńczo-wychowawczych „Dziecięcy Dom” (zwanej daję również „placówką”) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel placówki traktuje małoletniego z szacunkiem, dba o jego prawidłowy rozwój i uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez personel placówki wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Personel placówki realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji, przestrzegając zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Zwiększanie wśród personelu placówki świadomości dotyczących zagrożeń pozwoli na efektywniejsze im zapobieganie oraz tworzenie środowiska pozbawionego czynników mogących doprowadzić do naruszenia praw dziecka.

Podstawy prawne dokumentu Standardy ochrony małoletnich

1. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
3. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw,
5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym,
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
8. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny,
9. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rozdział I

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony małoletnich

§ 1

1. Małoletnim (dzieckiem) jest każdy, kto nie ukończył 18 roku życia.
2. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jest to: rodzic lub opiekun prawny.
3. Placówką jest Zespół Placówek opiekuńczo-wychowawczych „Dziecięcy Dom”.
4. Personel placówki to osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej a także wolontariusz, praktykant i stażysta.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym również personel placówki, wychowanka Placówki lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
6. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 2

1. Personel placówki posiada odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka personel placówki niezwłocznie zawiadamiają o tym fakcie Dyrektora placówki, jego Zastępcę lub koordynatora placówki
3. Personel placówki monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.

§ 3

W przypadku powzięcia przez personel placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Dyrektorowi placówki, jego Zastępcy lub koordynatorowi placówki.

§ 4

1. Pedagog/psycholog lub inna osoba wyznaczona przez Dyrektora placówki lub jego Zastępcę opracowuje plan wsparcia małoletniego, wobec którego istnieje uzasadnione podejrzenie skrzywdzenia.
2. Plan wsparcia małoletniego uwzględnia:
 - 1) Podjęcie przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia odpowiednim służbom (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji);
 - 2) Wsparcie, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - 3) Skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba;
 - 4) Zawiadomienie rodziców/opiekunów o powziętych podejrzeniach i działaniach oraz o ile to możliwe lub niezbędne włączenie ich do realizacji planowanych działań.

§ 5

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących na przykład wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) Dyrektor placówki powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca dziecka, kierownictwo placówki, inni członkowie personelu mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej określani jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza plan wsparcia małoletniego.
3. Dyrektor placówki, na podstawie zebranych przez zespół interwencyjny informacji, składa do Prokuratury/Policji zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w § 4 ust. 2 pkt. 1.

§ 6

1. Podjęte czynności zostają zapisane w karcie interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 5 do Standardów ochrony małoletnich. Kartę załącza się do dokumentacji dziecka.
2. Cały personel placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są

zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział III

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki oraz wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 7

1. Personel placówki zna i stosuje zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem placówki.
2. Wychowankowie znają i stosują wymogi dotyczące bezpiecznych relacji z rówieśnikami.
3. Zasady i wymogi stanowią odpowiednio Załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do Standardów ochrony małoletnich.

Rozdział IV

Procedury ochrony dzieci przez treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie oraz zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 8

1. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom.
2. Rozwiązania organizacyjne związane z korzystaniem z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa zapewnianych przez dostawców.
3. Minimum raz w roku psycholog we współpracy z pedagogiem i wychowawcą przeprowadza z dziećmi zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych w postaci plakatów, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.
5. Na terenie placówki dostęp dziecka do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet możliwy jest:

- 1) pod nadzorem członka personelu placówki podczas zajęć;
 - 2) bez nadzoru członka personelu – na przeznaczonych do tego komputerach, telefonach komórkowych itp. znajdujących się na terenie placówki, w tym osobistych komputerach i telefonach dzieci;
 - 3) za pomocą sieci wifi placówki, po podaniu hasła;
6. Zasady bezpiecznego korzystania przez dzieci z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internet stanowią Załącznik nr 3 do Standardów ochrony małoletnich.

§ 9

1. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści w komputerach lub innych urządzeniach elektronicznych, z których korzystają dzieci należy niezwłocznie o tym fakcie zawiadomić Dyrektora placówki lub jego Zastępcę, zabezpieczyć sprzęt i w miarę możliwości ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
2. Wychowawca przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punkcie poprzedzającym, rozmowę na temat zasad bezpieczeństwa w Internecie.
3. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy wychowawca uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale dotyczącym Zasad i procedur podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.

Rozdział V

Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów ochrony małoletnich

§ 10

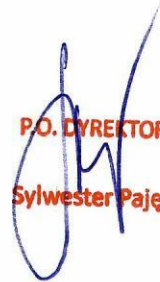
1. Dyrektor placówki wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich w placówce.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za przegląd i aktualizację Standardów ochrony małoletnich oraz za proponowanie zmian.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród personelu placówki, raz na 24 miesiące, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów ochrony małoletnich. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 5.
4. Osoba, o której mowa w pkt. 1 sporządza na tej podstawie raport, który następnie przekazuje Dyrektorowi placówki.

5. Dyrektor placówki wprowadza do Standardów ochrony małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza personelowi placówki nowe brzmienie Standardów ochrony małoletnich.

Przepisy końcowe

§ 11

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla personelu placówki, wychowanków (wersja skrócona), rodziców oraz opiekunów prawnych w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń i/lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną.
3. Psycholog zaznajamia wychowanków ze standardami ochrony małoletnich w ramach prowadzonych zajęć specjalistycznych indywidualnych lub grupowych, o ile pozwala na to wiek dziecka oraz jego stan psychofizyczny i możliwości percepcyjne.


P.O. DYREKTORA
Sylwester Pajęcki

Załącznik nr 1 do Standardów ochrony małoletnich

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem Placówki

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel placówki jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów, praktykantów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

§1

Personel placówki jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Personel powinien działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji jego zachowania.

§2

1. W komunikacji z dziećmi należy zachowywać cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci.
5. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
6. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

7. Należy zapewnić dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć swojemu rozmówcy lub wychowawcy lub innemu pracownikowi, wobec którego mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

§3

1. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Należy unikać faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych.
5. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka.

§ 4

1. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
2. Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.

3. Nie wolno dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
4. Należy zawsze być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
5. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Załącznik nr 2 do Standardów ochrony małoletnich**Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między rówieśnikami, a w szczególności zachowania niedozwolone.**

Naczelną zasadą współistnienia w grupie jest działanie dla dobra kolegów i koleżanek, i w jego najlepszym interesie, dlatego dzieci traktują siebie z szacunkiem i niedopuszczalne jest stosowanie przemocy jednych wychowanków wobec drugich wychowanków w jakiegokolwiek formie.

1. W rozmowach z innymi wychowankami należy zachowywać cierpliwość i szacunek.
2. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać innych dzieci. Nie wolno krzyczeć na kolegów i koleżanki w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa.
3. Nie wolno zachowywać się w obecności innych dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, zastraszanie, przymuszanie i stosowanie gróźb.
4. Każde dziecko, jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów innych dzieci może o tym powiedzieć swojemu rozmówcy, wychowawcy lub innemu pracownikowi, wobec którego mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
5. Nie wolno fotografować i filmować oraz nagrywać innych dzieci bez ich zgody, ani udostępniać bez zgody ich wizerunku innym w jakiegokolwiek formie.
6. Nie wolno proponować innym dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
7. Nie wolno bić, szturchać, popychać innych dzieci.
8. Nie wolno dotykać innych dzieci w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

Załącznika nr 3 do Standardów ochrony małoletnich**Zasady bezpiecznego korzystania przez dzieci z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet**

1. Pamiętaj, że pozytywne strony Internetu przeważają nad jego negatywnymi stronami.
2. Używaj Internetu mądrze i bezpiecznie, nie otwieraj wiadomości i załączników od nieznanych nadawców.
3. Nie ufaj osobie poznanej przez Internet. Nigdy nie możesz być pewien, kim ona naprawdę jest. Mówi, że ma 8 lat, a może mieć 40.
4. Nie spotykaj się z osobami poznanymi przez Internet.
5. Gdy coś cię przestraszy lub zaniepokoi, wyłącz monitor i powiedz dorosłemu.
6. Nie zdradzaj nikomu swoich danych, na przykład swojego imienia, ani adresu, nie mów ile masz lat, nie dawaj swojego numeru telefonu.
7. Wymyśl sobie fajny NICK, czyli internetowy pseudonim. Nie podawaj w nim imienia, ani swojego wieku. Lepiej by obcy nie wiedzieli ile masz lat.
8. Używaj komunikatorów tylko do kontaktu ze znajomymi. Bywa, że z komunikatorów i czatów korzystają osoby o złych zamiarach.
9. Pomyśl, zanim wyślesz e-mail lub smsa. Kiedy klikniesz „wyślij” nie można już tego cofnąć.
10. Nie dokuczaj innym, nie używaj brzydkich słów, traktuj innych tak, jak sam chciałbyś być traktowany.
11. Długie korzystanie z urządzeń elektronicznych szkodzi zdrowiu i może być przyczyną wielu problemów.
12. Nie zapominaj o sporcie i innych rozrywkach nie związanych z komputerem, Internetem i telefonem.

Załącznik nr 4 do Standardów ochrony małoletnich

KARTA INTERWENCJI

z dnia

Imię i nazwisko dziecka:

.....

Imię i nazwisko osoby zgłaszającej:

.....

Przyczyny interwencji – opis sytuacji:

.....

.....

.....

Plan pomocy dziecku uwzględniający podjęte przez placówkę działania w celu zapewnienia wychowankowi bezpieczeństwa, stanowi załącznik do Karty interwencji;

Wskazanie daty oraz nazwy instytucji, której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka oraz innych istotnych informacji:

.....

.....

.....

.....

.....

Podpisy zespołu interwencyjnego

Załącznik nr 5 do Standardów ochrony małoletnich**Standardy ochrony małoletnich – ankieta**

- | | |
|--|---------|
| 1. Czy zapoznałeś się z w/w dokumentem ? | Tak/Nie |
| 2. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci? | Tak/Nie |
| 3. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci? | Tak/Nie |
| 4. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie w/w standardów? | Tak/Nie |
| 5. Czy masz jakieś uwagi dotyczące w/w standardów?
jeśli tak, to jakie? | Tak/Nie |

.....

.....

.....

.....

.....

.....